

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І
ТЕХНОЛОГІЙ В ХХІ СТОЛІТТІ

CURRENT ISSUES OF SCIENCE, EDUCATION, AND
TECHNOLOGY OF THE 21ST CENTURY

Збірник тез доповідей
Book of abstracts

19 червня 2025 р.
June 19 2025

м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І
ТЕХНОЛОГІЙ В ХХІ СТОЛІТТІ

CURRENT ISSUES OF SCIENCE, EDUCATION, AND
TECHNOLOGY OF THE 21ST CENTURY

Збірник тез доповідей
Book of abstracts

19 червня 2025 р.
June 19 2025

м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine

УДК 37:082.2(06)

Актуальні проблеми науки, освіти і технологій в XXI столітті: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 червня 2025 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2025. 175 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні проблеми науки, освіти і технологій в XXI столітті” з:

Uniwersytet Rzeszowski

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України “Ніжинський агротехнічний інститут”, м. Ніжин
ВНЗ “Університет економіки та права “КРОК”

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Державний біотехнологічний університет

Донбаський державний педагогічний університет

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Західнодонбаський інститут Міжрегіональної Академії управління персоналом

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН

Інститут психології ім. Г. С. Костюка

Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Київський національний університет будівництва і архітектури

Київський національний університет технологій та дизайну

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького

Міжнародний гуманітарний університет

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”

Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т. Г. Шевченка

Національний університет “Львівська політехніка”

Національний університет “Чернігівська політехніка”

Національний університет біоресурсів та природокористування України

Національний університет водного господарства та природокористування

НТУ “Дніпровська політехніка”

Одеська філія ДУ “Держгрунтохорона”

Полтавський університет економіки і торгівлі

Приднунайська філія ПрАТ “ВНЗ “МАУП”

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ТОВ “Технічний університет “Метінвест політехніка”

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Український державний університет науки і технологій

Університет економіки та права “КРОК”

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Хмельницький національний університет

Центр творчості “Шевченківець”

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти і технологій.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; фізичної культури і спорту; права; економіки та управління; бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; менеджменту, маркетингу, підприємництва та торгівлі; міжнародних відносин та геополітики; психологічних наук; аграрних наук та продовольства; технічних наук, виробництва та технологій; інформаційних технологій та кібернетики; історії та археології; філософських наук; культури, мистецтва та культурології; туризму та готельно-ресторанної справи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ SECTION 1. PEDAGOGICAL SCIENCES	10
Благодаренко Л. Ю., Кириченко А. В. ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З ФІЗИКИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	10
Борсук О. В. РОЛЬ УНІКАЛЬНОГО ЛОГОТИПУ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ ТВОРЧОГО КОЛЕКТИВУ.....	15
Василенко С. Л., Благодаренко Л. Ю. ВИВЧЕННЯ МЕХАНІЧНИХ ЯВИЩ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	17
Dmytryshyn I. OPTIMIZATION METHODS AND MODELS IN ECONOMICS: A FUNDAMENTAL COURSE FOR COMPETENCY DEVELOPMENT	22
Дмитришин І. С. ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОЇ ПАМ'ЯТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНЖЕНЕРНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА СТАТИСТИКИ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»	24
Іщенко О. Я. GRAMMAR PECULIARITIES OF SCIENTIFIC TEXT	26
Іщенко О. Я. SPECIFICS OF SCIENTIFIC WRITING.....	28
Іщенко О. Я. PRO'S OF FLIPPED LEARNING	30
Зайченко Н. І. ІСПАНСЬКИЙ ЛЕКЦІЙНИЙ ДИСКУРС ПРО СОЦІАЛЬНУ ПЕДАГОГІКУ У 1910-Х РОКАХ	32

Красильникова Г. В., Mariusz Śniadkowski, Красильников С. Р. ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ З ПОЛЬСЬКИМИ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЩОДО ВІРТУАЛЬНОЇ МОБІЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	36
Рославець Р. М., Марчук О. В. ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ ТА САМОВИЗНАЧЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК ОСОБИСТОСТІ	40
Шут М. І., Благодаренко Л. Ю., Січкара Т. Г. ФОРМУВАННЯ ОСНОВОПОЛОЖНИХ ПОНЯТЬ З КУРСУ ЕЛЕКТРИКИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ	43
СЕКЦІЯ 2. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 2. PHILOLOGICAL SCIENCES.....	48
Ігнатенко Є. О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ- ФІЛОЛОГІВ В УКРАЇНІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	48
Мартінова Т. І. КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
Тендітна Н. М. ВАРІАНТИ ФОТОКВЕСТІВ ДО ПОВІСТІ АНДРІЯ КОКОТЮХИ «ТАЄМНИЦЯ КОЗАЦЬКОГО СКАРБУ» У ЗЗСО ТА ЗВО	55
Томчук О. Ф. ПРЕФІКСАЛЬНІ МОДЕЛІ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	60
СЕКЦІЯ 3. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ SECTION 3. PHYSICAL CULTURE AND SPORTS.....	66
Чернігівська С. А., Вілянський В. М., Кравченко К. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ З ПОСЛАБЛЕНИМ ЗДОРОВ'ЯМ	66
СЕКЦІЯ 4. ПРАВО SECTION 4. LAW	70
Андрейченко С. С., Ковальчук А. Т. ЗАХИСТ КРИТИЧНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ЕЛЕМЕНТ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ: РОЛЬ РАДИ ЄВРОПИ	70

Барабаш А. А.

ПРОЦЕДУРНІ ІНСТРУМЕНТИ ЗАХИСТУ ПОТЕРПІЛИХ ВІД ВТОРИННОЇ
ВІКТИМІЗАЦІЇ У ФОКУСІ НОРМАТИВНОЇ ПРІОРИТЕЗАЦІЇ У
КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ..... 74

СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ

SECTION 5. ECONOMICS AND MANAGEMENT 78

Онушканич О. Я.

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА 78

Федотова Ю. В., Тарасенко О. О.

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ..... 81

СЕКЦІЯ 6. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

SECTION 6. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT 86

Ганусич В. О.

ЕВОЛЮЦІЯ ПРИНЦИПІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ: ВІД НАЦІОНАЛЬНИХ ШКІЛ ДО МІЖНАРОДНОЇ
ГАРМОНІЗАЦІЇ 86

Сук П. Л.

ВИКОРИСТАННЯ ОБЕРНЕНОГО МЕТОДУ РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ
ПЕРІОДІВ НА ОСНОВІ ЧИСТОГО ПРИБУТКУ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ТОВАРІВ 89

СЕКЦІЯ 7. МЕНЕДЖМЕНТ, МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

**SECTION 7. MANAGEMENT, MARKETING, ENTREPRENEURSHIP AND
TRADE 93**

Гребенчук С. С.

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ БЕЗПЕКООРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ..... 93

Тодуров М. Б.

ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В РОБОТІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я..... 97

СЕКЦІЯ 8. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ГЕОПОЛІТИКА

SECTION 8. INTERNATIONAL RELATIONS AND GEOPOLITICS 101

Sokol Ya., Storozhenko V.

STRATEGIC COMMUNICATION AND DISINFORMATION IN INTERNATIONAL
CONFLICTS: A COMPARATIVE STUDY OF U.S. AND CHINESE DIGITAL
DIPLOMACY 101

СЕКЦІЯ 9. ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

SECTION 9. PSYCHOLOGICAL SCIENCES 106

Багненко В. Ю.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАРАТИВУ ЯК ЗАСОБУ ОСМИСЛЕННЯ
СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ПОДІЙ 106

Гриджук В. Д.

РЕСУРСИ ЕННЕАГРАМИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У ПІДЛІТКІВ ДОВІРЛИВИХ
СТОСУНКІВ У ВІРТУАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 110

Житник Н. В., Михайленко О. В.

ОСОБИСТІСНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ КОПІНГ-ПОВЕДІНКИ В УМОВАХ
ВТРАТИ РОБОТИ 116

Колибельнікова Л. С.

ПСИХОЛОГІЧНА СКЛАДОВА БЕЗПЕКИ ПРАЦІ: ФОКУС НА ПЕРІОД
АДАПТАЦІЇ 119

Погоріла Я. В.

ПСИХОЛОГІЧНА СЕПАРАЦІЯ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ 121

Ronzhes O.

SYNTHESIS OF ANALOG AND DIGITAL EXPERIENCE: NEW HORIZONS OF
SUBJECTHOOD IN THE DIGITAL AGE 124

СЕКЦІЯ 10. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

SECTION 10. AGRICULTURAL SCIENCES AND FOOD 128

Заєць С. О., Куліджанов Е. В., Юзюк С. М.

ВМІСТ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ У КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ
СІВОЗМІН ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ У
ПІВДЕННОМУ СТЕПУ 128

Моїсеєнко Ю. О.

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЯЦІЇ ТРАВЛЕННЯ У РИБ: МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА
АДАПТАЦІЯ ТА НЕЙРОЕНДОКРИННИЙ КОНТРОЛЬ 133

СЕКЦІЯ 11. ТЕХНІЧНІ НАУКИ, ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ

SECTION 11. TECHNICAL SCIENCES, PRODUCTION AND TECHNOLOGY 136

Бородай В. А., Боровик Р. О.

СПОСІБ РЕГУЛЮВАННЯ ЖОРСТКОСТІ МЕХАНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ
СИНХРОННОГО ПРИВОДА МЕХАНІЗМІВ З РІЗКО-ЗМІННИМ
НАВАНТАЖЕННЯМ..... 136

Сингаївська О. І., Сингаївський П. С., Похиленко Н. В.

ЛАНДШАФТНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ОБ’ЄКТИ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ГРОМАДСЬКИХ
ТА ПУБЛІЧНИХ ПРОСТОРІВ..... 140

СЕКЦІЯ 12. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА КІБЕРНЕТИКА

SECTION 12. INFORMATION TECHNOLOGY AND CYBERNETICS 144

Клименко О. Є.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПІДХОДУ Іaс В КОМП’ЮТЕРНИХ МЕРЕЖАХ..... 144

Крапив’янський Д. А.

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ОБЛІКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ, РІШЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ..... 150

Сивко Д. В.

Е-COMMERCE ЗАСТОСУНОК ДЛЯ ПРОДАЖУ ЗООТОВАРІВ: СУЧАСНІ
ТЕХНОЛОГІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 154

СЕКЦІЯ 13. ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

SECTION 13. HISTORY AND ARCHEOLOGY 157

Олійник С. В.

СТВОРЕННЯ РУХОМИХ АРХІВНИХ КОМІСІЙ ДРУГОЮ УНР ВОСЕНИ 1919
РОКУ ЯК СКЛАДОВА ПОЛІТИКИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНОЇ
ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ 157

СЕКЦІЯ 14. ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

SECTION 14. PHILOSOPHICAL SCIENCES 160

Бескаравайний С. С.

ТІЛО ЯК ОСНОВА СУБ'ЄКТНОСТІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ 160

СЕКЦІЯ 15. КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА КУЛЬТУРОЛОГІЯ

SECTION 15. CULTURE, ART AND CULTURAL STUDIES 162

Gorbatyuk I., Tkachenko K.

SUSTAINABLE FASHION DESIGN: EDUCATION FOR A GREENER FUTURE 162

Milich S., Tkachenko K.

GENERATIVE ART: THE NEW FRONTIER OF CREATIVITY 165

СЕКЦІЯ 16. ТУРИЗМ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

SECTION 16. TOURISM AND HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS 169

Єгоров О. О.

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ У XXI
СТОЛІТТІ: АПРОБАЦІЯ ДОСВІДУ ЄС 169

Луговий Д. О.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ У ТУРИСТИЧНИХ ФІРМАХ
ТА ШЛЯХИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ 173

УДК 81'373.43:811.161.2'42]:355.01

Томчук О. Ф.

к.філол.н., доцент,

доцент кафедри суспільно-наукових дисциплін

«Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»

ПРЕФІКСАЛЬНІ МОДЕЛІ ТВОРЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ ВОЄННОГО ЧАСУ

Лінгвістичний ландшафт України зазнав глибинних трансформацій унаслідок повномасштабної російської агресії, що розпочалася 2022 року [3]. Цей період інтенсивної національної боротьби каталізував виникнення значної кількості неологізмів, які стали невіддільною частиною суспільного та, зокрема, медійного дискурсу. Нові лексичні одиниці виникають як реакція на безпрецедентні реалії, події та емоційні стани, породжені війною. Серед різноманітних словотвірних механізмів, задіяних у творенні воєнної лексики, особливої уваги заслуговує афіксація, а саме префіксація, яка виявляє високу продуктивність у модифікації значень існуючих слів та створенні нових номінацій, що відображають специфіку воєнного часу.

Виникнення неологізмів зумовлене появою нових предметів і явищ, потребою замінити назви простішими або зрозумілішими словами, бажанням знайти свіжі образні засоби. Мова постійно еволюціонує, реагуючи на соціальні, технологічні, історичні виклики та періоди суспільних катаклізмів, таких як війна. Сучасний медіадискурс (Інтернет та соціальні мережі) швидко реагують на лексичні інновації, сприяючи їхньому поширенню та закріпленню у мовному вжитку. Дослідженням неологізмів воєнного часу займаються вчені Т. Кремінь, Г. Вусик, Н. Павлик, Є. Букет та інші [2, с. 159].

Українська мова послуговується різними способами словотвору, такими як афіксація, словоскладання (композиція), аббревіація та семантична деривація. Однак саме афіксація, що охоплює префіксацію та суфіксацію, демонструє надзвичайну продуктивність у формуванні нової лексики, особливо в

соціально-політичному контексті. В умовах війни префіксація стала важливим інструментом для модифікації значень, вираження ставлення та створення термінології, що відображає нові реалії.

Аналіз медіадискурсу воєнного часу виявляє високу продуктивність низки префіксів у творенні неологізмів. Префікс *анти-* активно використовується для вираження опозиції, протидії агресору та його діям. Прикладами є *антипутінці* та *антивоєнний*. Значної продуктивності набув префікс *де-*, який вказує на усунення, скасування або повернення до попереднього стану. У воєнному контексті він реалізується в таких неологізмах, як *деоркізація*, *деокупація*, а також *декомунізація*, що свідчить про прагнення звільнитися від наслідків та ідеологічного впливу агресора. З іншого боку, префікс *недо-* використовується для вираження неповноти, недостатності та зневаги, особливо щодо ворога та його атрибутів: *недокраїна*, *недоімперія*, *недофюрер*, *недопалок імперії*. Цей префікс слугує інструментом риторичного приниження супротивника. Префікс *про-* вказує на прихильність або підтримку і є важливим для маркування позицій у конфлікті: *проросійський*, *проукраїнський*, *проєвропейський*. Для позначення фальшивості, імітації та нелегітимності дій, пов'язаних з агресором, активно вживається префікс *псевдо-*: *псевдореферендум*, *псевдовибори*, *псевдореспубліки* [1].

Окремо слід виділити префіксоїд *рашист-*, утворений від неологізму *рашизм*, який позначає ідеологію російського режиму. Похідні типу *рашисти*, *рашистський*, *прорашистський* набули надзвичайного поширення і мають виразно негативне, засуджувальне забарвлення, слугуючи маркером ворожої ідеології та її носіїв. Ця лексична інновація стала центральним елементом українського дискурсу про війну. Також продуктивними виявилися дієслівні префікси, що створюють експресивні найменування дій, пов'язаних із використанням конкретних видів зброї: *забайрактарити*, *застінгерити*, *заджавелінити*, *відхаймарсити*, *енлоїт*. Виникають і нові префіксальні утворення на позначення специфічних реалій та емоційних станів: *наволонтерити*, *макронити*, *шольцнутий*.

Семантично префіксальні неологізми воєнного часу часто слугують для чіткої дихотомії «свій-чужий», вираження крайнього несприйняття, засудження та делегітимації ворога (*недо-*, *псевдо-*, *рашист-*) або ж для маркування протидії та відновлення (*анти-*, *контр-*, *де-*). Багато з цих слів мають яскраво виражену негативну емоційну конотацію, що відображає травматичний досвід війни та колективну позицію суспільства. Стилiстично вони функціонують як засоби експресії, іронії, сарказму, слугують для мобілізації суспільства, формування певного ставлення до подій та їх учасників, а іноді – і як інструменти інформаційної війни. Наприклад, *деоркізація* не просто означає звільнення території, але й містить зневажливу метафору (*орки*), що підкреслює дегуманізацію супротивника. *Псевдореферендум* не лише вказує на нелегітимність, а й підкреслює маніпулятивний характер дій окупаційної влади.

Інтенсивне творення префіксальних неологізмів ставить перед мовознавцями та суспільством нормативні виклики, бо вони ще не увійшли до словників та не отримали офіційної кодифікації. Лінгвісти активно документують ці інновації проте їхня подальша доля залежатиме від багатьох чинників: збереження актуальності після завершення конфлікту, частоти вживання, суспільного сприйняття та подальшої лексикографічної практики в медіа. Мова, адаптуючись до екстремальних умов, демонструє свою життєздатність, а неологізми стають свідченням цієї адаптації та відображенням національної стійкості й креативності [2, с. 162].

Префіксація є одним із традиційно активних способів словотворення в українській мові, однак в умовах війни спостерігається помітна активізація певних префіксальних моделей для номінації нових реалій, вираження оцінних значень та ідеологічних позицій. Серед найпродуктивніших виділяються моделі з префіксами *анти-* (протидія), *контр-* (зустрічна дія), *де-* (усунення, знищення), *недо-* (неповнота, негативна оцінка), *про-* (прихильність), *псевдо-* (несправжність, фальшивість). Ці префікси активно використовуються для формування новотворів, що відображають ключові аспекти воєнного протистояння. Наприклад, неологізм *контрнаступ*, хоч і не

є абсолютно новим для військової термінології, набув широкого розповсюдження та актуалізації саме у медіадискурсі останніх років, позначаючи важливий етап воєнних дій. Лексеми з префіксом *про-*, як-от *проросійський*, в умовах війни набувають виразно негативної конотації, маркуючи приналежність до ворожої сторони або підтримку її дій. Префікс *псевдо-* став надзвичайно продуктивним для позначення фальшивих, імітаційних дій ворога, яскравим прикладом чого є новотвір *псевдореферендум*, що підкреслює нелегітимність та фіктивність організованих окупаційною владою заходів. Особливої уваги заслуговує префікс *де-*, який утворює неологізми на позначення процесів очищення, звільнення від ворожої присутності та ідеології, прикладом чого є лексема *деоркізація*. Це слово безпосередньо пов'язане із неологізмом *орки*, який, як зазначається в обох аналізованих джерелах, широко використовується для номінації російських військових та має виразно негативне, дегуманізуюче забарвлення, походячи з творів Дж.Р.Р. Толкіна [5, с. 29; 4, с. 137]. Таким чином, префіксальні моделі стають інструментом не лише номінації, але й вираження ставлення та ідеологічної оцінки явищ воєнного часу.

Семантика префіксальних неологізмів воєнного часу тісно пов'язана з їхнім стилістичним забарвленням та прагматичною функцією у медіадискурсі. Як слушно зауважує І. Козинець, неологізми створюються народом під час емоційного стану суспільства та відображають нові реалії життя [4, с. 135]. Префікс *де-* у слові *деоркізація* несе семантику усунення, ліквідації наслідків ворожої присутності, яка маркується як чужа, деструктивна та нелюдська (з огляду на семантику основи *орки*). Це слово має яскраво виражене негативне емоційне забарвлення та використовується для мобілізації суспільної думки, підкреслення необхідності звільнення територій. Неологізм *контрнаступ*, маючи більш нейтральну військову семантику дії у відповідь, у медіапросторі часто набуває позитивних конотацій, пов'язаних із надією на перемогу та звільнення. Слово *проросійський*, як вже зазначалося, у контексті війни практично завжди має негативне стилістичне забарвлення, маркуючи суб'єктів чи явища як ворожі, зрадницькі або такі, що підтримують агресора.

Неологізм *псевдо референдум* містить у своїй семантиці компонент несправжності, фіктивності (завдяки префіксу *псевдо-*), що надає йому викривального, іронічного або презирливого стилістичного відтінку. Такі новотвори слугують інструментом формування громадської думки, дискредитації дій ворога та підкреслення правоти власної позиції, що перетворює мову на справжнє поле бою, як зазначено у заголовку праці О. Конопелькіної та І. Безродних [5, с. 24].

Окрім активізації традиційних префіксів, воєнний час стимулює появу нових афіксальних елементів або префіксоїдів, що набувають словотвірної продуктивності. Найяскравішим прикладом є префіксоїд *рашист-*, що утворився внаслідок контамінації слів *Росія* та *фашист* і став основою для цілої низки неологізмів (*рашизм, рашистський, рашисти*). Цей термін, як згадується у дослідженнях, використовується для характеристики ідеології та дій сучасної Росії, проводячи паралелі з нацизмом та фашизмом [5, с. 26; 4, с. 137]. Префіксоїд *рашист-* має надзвичайно сильне негативно-оцінне забарвлення і слугує експресивним засобом маркування ворога та його ідеології в українському та світовому медіадискурсі. Поява та поширення таких інноваційних словотвірних елементів свідчить про глибокий рівень осмислення суспільством природи конфлікту та прагнення дати точну, хоч і емоційно заряджену, характеристику діям агресора. Це явище демонструє здатність мови не лише реагувати на нові реалії, але й активно формувати дискурс війни через створення специфічних мовних інструментів для ідеологічної боротьби.

Аналіз префіксального словотворення в українському медіадискурсі воєнного часу демонструє високу продуктивність цього словотвірного способу у процесах неологізації. Активізація традиційних префіксів (*анти-, контр-, де-, про-, псевдо-* та ін.), а також поява інноваційних префіксоїдів (напр., *рашист-*) свідчить про адаптивні можливості мови та її роль у номінації нових реалій, вираженні оцінок та формуванні суспільної думки в екстремальних умовах. Семантика та стилістичне забарвлення префіксальних неологізмів часто мають яскраво виражений оцінний, нерідко негативний

характер, що відображає емоційний стан суспільства та слугує інструментом інформаційно-ідеологічного протистояння. Вивчення цих процесів, як підкреслюють дослідники, є важливим для розуміння не лише лінгвістичних змін, але й соціокультурної динаміки в цілому, оскільки мова виступає чутливим індикатором суспільних настроїв та історичних подій [5, с. 24; 4, с. 135].

Підсумовуючи результати здійсненого аналізу доходимо висновку, що префіксальні новотвори стають невід’ємною частиною «лінгвістичної битви», відображаючи та водночас конструюючи реальність воєнного часу.

Список літератури

1. Абетка повномасштабної війни: які слова ввійшли в ужиток і чому. *Читомо | Культура читання і мистецтво книговидання | Усе про книги | Читомо - портал про культуру читання і мистецтво книговидання*. URL: <https://chytomo.com/abetka-povnomasshtabnoi-vijny-iaki-slova-vvijshly-v-uzhytok-i-chomu/> (дата звернення: 02.04.2025).

2. Даниленко В. Неологізми в мережевих виданнях України доби незалежності. *Український інформаційний простір*. 2023. № 1(11). С. 149–162. URL: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(11\).2023.279624](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(11).2023.279624) (дата звернення: 01.04.2025).

3. Крамаренко Д. Жаргон та неологізми. Як війна збагатила словниковий запас українців. *РБК-Україна*. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/zhargon-ta-neologizmi-k-viyna-zbagatila-slovnkoviy-1676393294.html> (дата звернення: 01.04.2025).

4. Козинець І. Відображення війни у мові крізь призму неологізмів. URL: https://www.apfn-journal.in.ua/archive/61_2023/part_2/22.pdf (дата звернення: 02.04.2025).

5. Konopelkina O., Bezrodnykh I. LINGUISTIC BATTLEFIELD: NEOLOGISMS IN THE MASS-MEDIA DISCOURSE OF UKRAINE, THE UK AND THE USA IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR. *English and American Studies*. 2024. No. 21. P. 24–30. URL: <https://doi.org/10.15421/382404> (date of access: 01.04.2025).